

ODLUKA EUROPSKOG NADZORNOG TIJELA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE I TRŽIŠTA KAPITALA (EU) 2019/509

od 22. ožujka 2019.

o produljenju privremene zabrane stavljanja na tržište, distribucije i prodaje binarnih opcija malim ulagateljima

ODBOR NADZORNIH TIJELA EUROPSKOG NADZORNOG TIJELA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE I TRŽIŠTA KAPITALA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 5., članak 43. stavak 2. i članak 44. stavak 1.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima finansijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012⁽²⁾, a posebno njezin članak 40.,

uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2017/567 od 18. svibnja 2016. o dopuni Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definicija, transparentnosti, kompresije portfelja te nadzornih mjera za intervenciju u području proizvoda i pozicija⁽³⁾, a posebno njezin članak 19.,

budući da:

1. Odlukom (EU) 2018/795⁽⁴⁾ Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) zabranilo je stavljanje na tržište, distribuciju i prodaju binarnih opcija malim ulagateljima na razdoblje od tri mjeseca, što je stupilo na snagu 2. srpnja 2018.
2. U skladu s člankom 40. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 600/2014, ESMA ima obvezu preispitati privremenu interventnu mjeru za proizvode najmanje svaka tri mjeseca.
3. Odlukom (EU) 2018/1466⁽⁵⁾ ESMA je produljila i izmjenila privremenu zabranu stavljanja na tržište, distribucije i prodaje binarnih opcija malim ulagateljima, a odluka je stupila na snagu 2. listopada 2018. Odlukom (EU) 2018/2064⁽⁶⁾ ESMA je dodatno produljila privremenu zabranu stavljanja na tržište, distribucije i prodaje binarnih opcija malim ulagateljima na razdoblje od tri mjeseca pod uvjetima koji su jednaki onima navedenima u Odluci (EU) 2018/1466, a odluka je stupila na snagu 2. siječnja 2019.
4. ESMA-ino dodatno preispitivanje zabrane u pogledu binarnih opcija temelji se, među ostalim, na anketi među nacionalnim nadležnim tijelima⁽⁷⁾ o praktičnoj primjeni i utjecaju interventnih mjera za proizvode kao i na dodatnim informacijama koje su dostavila nacionalna nadležna tijela i dionici.
5. Nacionalna nadležna tijela utvrdila su samo djelomično nepoštovanje ESMA-inih interventnih mjera za proizvod. Osim toga, nakon najave dogovorenih mjera 27. ožujka 2018. nisu izdana dodatna odobrenja društvima koja stavljuju na tržište, distribuiraju ili prodaju binarne opcije.

⁽¹⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

⁽²⁾ SL L 173, 12.6.2014., str. 84.

⁽³⁾ SL L 87, 31.3.2017., str. 90.

⁽⁴⁾ Odluka Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (EU) 2018/795 od 22. svibnja 2018. o privremenoj zabrani stavljanja na tržište, distribucije i prodaje binarnih opcija malim ulagateljima iz Europske unije, u skladu s člankom 40. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 136, 1.6.2018., str. 31.).

⁽⁵⁾ Odluka (EU) 2018/1466 Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 21. rujna 2018. o produljenju i izmjenama privremene zabrane stavljanja na tržište, distribucije i prodaje binarnih opcija malim ulagateljima u Odluci (EU) 2018/795 (SL L 245, 1.10.2018., str. 17.).

⁽⁶⁾ Odluka (EU) 2018/2064 Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 14. prosinca 2018. o produljenju privremene zabrane stavljanja na tržište, distribucije i prodaje binarnih opcija malim ulagateljima (SL L 329, 27.12.2018., str. 27.).

⁽⁷⁾ Odgovorilo je 20 nacionalnih nadležnih tijela: Nadležno tijelo za finansijska tržišta (AT – FMA), Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (DE – BaFin), Finanstylsynet (DK-Finanstylsynet), Grčko povjerenstvo za tržišta kapitala (EL-HCMC), Comisión Nacional del Mercado de Valores (ES – CNMV), Finantsinspeksioon (EE – FSA), Finsko tijelo za finansijski nadzor (FI – FSA), Autorité des Marchés Financiers (FR – AMF), Magyar Nemzeti Bank (HU – MNB), Irska središnja banka (IE – CBI), Commission de Surveillance du Secteur Financier (LU – CSSF), Finanšu un kapitāla tirgus komisija (LV – FKTK), Malteško nadležno tijelo za finansijske usluge (MT – MFSA), Autoriteit Financiële Markten (NL-AFM), Komisja Nadzoru Finansowego (PL-KNF), Comissão do Mercado de Valores Mobiliários (PT – CMVM), Finansinspektionen (SE- Finansinspektionen), Agencija za trg vrednostnih papirjev (SI-ATVP), Narodna banka Slovačke (NBS-SK), Nadzorno tijelo za finansijsko poslovanje (UK- FCA).

6. ESMA je svjesna da neka društva iz zemalja izvan EU-a aktivno kontaktiraju s ulagateljima iz Unije. Međutim, bez odobrenja za rad ili registracije u Uniji, ta društva svoje usluge smiju nuditi samo ulagateljima s poslovnim nastanom ili sjedištem u Uniji isključivo na inicijativu ulagatelja. ESMA je također svjesna da društva počinju pružati druge špekulativne investicijske proizvode. ESMA će nastaviti nadzirati ponudu tih drugih proizvoda kako bi utvrdila potrebu za uvođenjem drugih mjeru u Uniji.
7. Nakon donošenja Odluke (EU) 2018/795 ESMA nije dobila dokaze koji bi bili u suprotnosti s njezinim općim zaključkom o značajnoj zabrinutosti u pogledu zaštite ulagatelja navedenoj u Odluci (EU) 2018/795, Odluci (EU) 2018/1466 ili Odluci (EU) 2018/2064 (odluke). ESMA je stoga zaključila da bi se značajna zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja navedena u odlukama nastavila kad se odluka o privremenoj zabrani stavljanja na tržiste, distribuciji i prodaji binarnih opcija malim ulagateljima ne bi produljila.
8. Osim toga, postojeći mjerodavni regulatorni zahtjevi na temelju prava Unije nisu se promjenili te se njima i dalje ne otklanja opasnost koju je utvrdila ESMA. Nadalje, nacionalna nadležna tijela nisu poduzela mјere za otklanjanje te opasnosti ili poduzete mјere nisu na odgovarajući način otklonile tu opasnost. Posebice, nakon donošenja Odluke (EU) 2018/795 nijedno nacionalno nadležno tijelo nije donijelo vlastitu interventnu mjeru za proizvod temeljem članka 42. Uredbe (EU) br. 600/2014 ⁽⁸⁾.
9. Produljenje zabrane nema štetan učinak na učinkovitost financijskih tržišta ili na ulagatelje koji bi bio nerazmjeran koristima mјere te ne stvara rizik od regulatorne arbitraže zbog razloga jednakih onima koji su navedeni u odlukama.
10. Ako se privremena zabrana ne produlji, ESMA i dalje smatra vjerojatnim da će se binarne opcije ponovo nuditi malim ulagateljima te da će se na tržiste vratiti proizvodi jednakli ili slični onima koji su doveli do štetnih učinaka za potrošače, koji su navedeni u odlukama.
11. Zbog tih razloga, kao i razloga navedenih u odlukama, ESMA je odlučila produljiti zabranu pod uvjetima koji su jednakli onima navedenima u Odluci (EU) 2018/1466 i Odluci (EU) 2018/2064 tijekom dodatnog tromjesečnog razdoblja kako bi se otklonila značajna zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja.
12. Predložene se mјere u ograničenoj mjeri mogu odnositi na poljoprivredne robne izvedenice i zato je ESMA provela savjetovanje s javnim tijelima nadležnim za nadzor, upravljanje i uređenje poljoprivrednih tržišta prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 1234/2007 ⁽⁹⁾. Nijedno od tih tijela nije imalo prigovora na predloženo produljenje mјera.
13. ESMA je obavijestila nacionalna nadležna tijela o predloženom produljenju Odluke,

DONIO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Privremena zabrana binarnih opcija za male ulagatelje

1. Zabranjeno je stavljanje na tržiste, distribucija i prodaja binarnih opcija malim ulagateljima.
2. U svrhu stavka 1., bez obzira na to trguje li se njima na mjestima trgovanja, binarne opcije podrazumijevaju izvedenice koje udovoljavaju sljedećim uvjetima:
 - (a) moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana izuzev zbog neplaćanja ili drugog razloga za raskid ugovora,
 - (b) omogućuju isplatu samo kod zatvaranja ili dospijeća,

⁽⁸⁾ NO-Finanstisynet, nadležno tijelo države EGP-a i EFTA-e, donijelo je 4. lipnja 2018. interventne mјere za proizvod s istim uvjetima i rokovima primjene kao i ESMA-ine mјere. Nadalje, 5. srpnja 2018. islandsko nadležno tijelo za financijski nadzor objavilo je da smatra kako je stavljanje na tržiste, distribucija i prodaja binarnih opcija u suprotnosti s pravilnim i zdravim poslovnim postupcima i praksama u trgovaju vrijednosnim papirima prema njegovom nacionalnom zakonodavstvu (članak 5. Zakona br. 108/2007 o transakcijama vrijednosnim papirima). Osim toga, 6. srpnja 2018. u Rumunjskoj se počeo primjenjivati nacionalni zakon koji ima odredbe slične mjerama ESMA-e.

⁽⁹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) (SL L 299, 16.11.2007., str. 1.).

(c) isplata im je ograničena na:

- i. predviđeni iznos ili nulti iznos ako temeljna imovina izvedenice ispunjava jedan ili više unaprijed postavljenih uvjeta; i
- ii. predviđeni iznos ili nulti iznos ako temeljna imovina izvedenice ne ispunjava jedan ili više unaprijed postavljenih uvjeta.

3. Zabrana iz stavka 1. ne odnosi se na:

- (a) binarnu opciju kod koje je niži od dva prethodno utvrđena fiksna iznosa barem jednak ukupnoj uplati malog ulagatelja za binarnu opciju, uključujući bilo koje provizije, transakcijske naknade i druge troškove;
- (b) binarnu opciju koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - i. razdoblje od izdavanja do dospjeća iznosi barem 90 kalendarskih dana;
 - ii. prospekt sastavljen i odobren u skladu s Direktivom 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ dostupan je javnosti;
 - iii. binarna opcija ne izlaže ponuditelja tržišnom riziku tijekom cijelog trajanja binarne opcije te ponuditelj i nijedan od subjekata iz njegove grupe ne ostvaruje dobit ili gubitak od binarne opcije, osim prethodno objavljenih provizija, transakcijskih naknada i drugih izdataka.

Članak 2.

Zabrana sudjelovanja u aktivnostima zaobilazeњa pravila

Zabranjeno je sudjelovanje, svjesno i namjerno, u aktivnostima čiji je cilj ili učinak zaobilazeњe zahtjeva iz članka 1., uključujući i djelovanje kao zamjena za ponuditelja binarne opcije.

Članak 3.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova se Odluka primjenjuje od 2. travnja 2019. tijekom razdoblja od tri mjeseca.

Sastavljeno u Parizu 22. ožujka 2019.

Za Odbor supervizora

Steven MAIJOOR

Predsjednik

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).